

Lapvég

Ülésezett az Írószövetség; négyévente mindig van egy kongresszusa, négy éve nem mentem el, most ott voltam, egy-két emberrel kellett volna találkoznom, ott a Vigadó gazdagon aranyozott folyosóin, más érdekesre azonban nem számítottam. A dolog azonban nem alakult még így sem, mert akiket oda vártam volna, csak igen foghíjasan képviseltették magukat, így négy óra tájban, mindkét oldalamat súlyos mézesbödönökkel balanszírozva (egyik költőtársam hozta volt őket vidékről, s a ruhatári pult alatt lapulták végig a fontos eseményt) eloldalogtam haza. Azon tűnődve, hogy miért ekkora az érdektelenségem a hajdan oly fontosnak ítélt esemény iránt. Sokféle magyarázatot lehet adni arra, az ember miért ún bele dolgokba, de a válaszoknak általában csak a töredéke válik be. Így van ez most is. Mert régen is annyi rossz író volt ott, mint ma, s nem biztos, hogy sokkal több jó. Régen is a középszerűek voltak a legaktívabbak, a legkevesebb mondandóval rendelkezők beszéltek a legtöbbet. Régen is a folyosón hangzottak el a legfontosabb dolgok, s a terem – hőskor ide, oda – csak halovány visszhangja volt a folyosói *népakaratnak*. Mégis, akkor valami odahajtotta az embert, pedig még a Jacobs sem szponzorálta kávéval az eseményeket

Ez a valami pedig, ami miatt oda kellett menni a *tét* volt. Az Írószövetséget nyilván a maga szempontjai szerint hozta létre annak idején a pártállam, a legkönnyebben ellenőrizhetővé generálózva, protokolárisan kimódolva. Ez a kreatúra azonban időnként megmakacsolta magát, és nem csak visszhangozásra volt hajlandó, hanem hangadásra is. No, nem túl messzire elmerészkedve a keretek megadta tereptől, de mégis. Ami nincs megengedve, az nagyon veszélyes tud lenni az engedelmességhez szokottak szemében. Így aztán, főleg a hetvenes évek végétől, tényezővé vált a Szövetség, amellyel a politikának komolyan kellett számolnia. Néha okosan bevonta játszmáiba, kihasználta a hatalmi harcok megvívásában, ez azonban csak részletkérdés. Volt, és védelem volt, és jog volt, és lehetőség volt. Meg rang volt, némelykor a tehetségtelen tisztességesek vagy tisztességtelenek mentőöve, *valami*.

Ma meg, amikor mindenkinek joga van mindenhez, amikor minden mozgás elveszíti jelentőségét, ami nem a pénz- vagy hatalmi szférában zajlik, kissé anakronisztikus, hogy az íróknak legyen egy olyan szervezetük, amelynek se pénze, se posztója. Van viszont egy hetvenegy tagú választmánya, amely kegyesen el fog diszponálgatni a semmi fölött. Kell, hogy csak legyen? Nem tudom, s ez elkedvetlenít.

Este Kéri László politológussal beszélgettünk a Rádió M-ben, Papp Márió mikrofonja előtt. Kéri azt mondja: amikor leromboltuk a régi rendszert, azt gondoltuk, nagyon jót cselekedtünk. Arra azonban nem készültünk fel, hogy a régiben nem csak a rosszat romboltuk le, de a jót is. Azt is, amit szerettünk. Például, hogy megkíméltek bennünket a döntésektől, szervezeteket vontak fölénk, melyek nemcsak kötelmeket róttak ránk, de meg is óvtak bennünket a ránk háruló közvetlen felelőség konzekvenciáitól. Igaz. Most viszont örülnöm kellene, hogy lám, csak maradt a régiből egy szervezet, amely mit sem értve az idők szavából, változatlan makacssággal játszik tovább a régi formák, választások és választmányok között, továbbra is védeni, óvni és eltakarni akar. Örülnöm kellene, de nem örülök. Olyan nevetésesnek érzem már ezt az egészet. S benne természetesen magamat is.

ZALÁN TIBOR